

ION

de Liviu Rebreanu

I Introducere

Lea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea este caracterizată de o serie de **metamorfoze** sociale, politice, culturale și economice, reflectate și în **literatură**, prin apariția **realismului**, manifestat ca o reacție împotriva **ROMANTISMULUI**. Astfel, dacă pentru romantici natura reprezintă o sursă de inspirație transfigurată artistic prin fantazie, pentru scriitorii realisti natura și întreaga **realitate** exterioară devin obiecte de analiză. Realismul prinde strălucire în **romanul** „**Ion**”, scris de Liviu Rebreanu și publicat în anul **1920**. Opera este un „roman-oglindă” care înfățișează întregul univers al satului ardelenesc de la începutul secolului al XX-lea, cu țăranii săi și mica intelectualitate rurală, acțiunea gravitând în jurul unui personaj central, rădăcut de patima sa pentru pământ.

II Cuprins

- evidențierea universului literar + 2 trăsături

Romanul „**Ion**” creează **iluzia realității** printr-o reprezentare a care a transmis unei la una viață rurală ardelenescă de la începutul secolului precedent. Opera se înscrie în **realism** prin **verosimilitatea** universului evocat, **veridicitate**, „**MIMESIS**”, **tipicitate**, **toponime** preluate din realitate, **perspectiva narativă** **obiectivă** și prin **relația** **început-final**.

6 prima trăsătură ce susține apartenența operei la acest curent literar este constituită de **perspectiva narativă**. Relatarea se face de către un narator **omniscient, omniprezent, detașat și obiectiv** care construiește o diegeză caracterizată prin **veridicitate** și prin **MIMESIS**. **Naratorul** începe încă de la început **sfârșitul pierării personaj**, conform destinului din care ~~acest~~ de la care acesta nu se poate abate.

7 altă trăsătură este **relativ incipit final**, construită pe leacul motivului drumului. Ca **prim personaj** al textului, drumul este intermediar între realitate și ficțiune. **Porosul** reprezintă o serie de indici **patetici reali**: Iones, Ely, Cărbălelea, Ristrita. La intrarea în satul **pis Drigas**, te întâmpină (...) o cruce strămbă pe care "răstignit un Iristos cu fața gălărită de plai", prezenta crucii fiind premonitoare diegezei. Crucea strămbă veghează atât în **incipit**, cât și în **încheiere**, iar în final drumul care "bătătorit din sat" și se pierde în "**porosul** ce mare și fără început". Astfel, romanul "Ion" se termină cu aceeași metaforă a vieții. Această simetrie pare să-i sugereze cititorului că zbaterile au valoare nulă, căci **sfârșitul** ajunge întotdeauna să se confunde cu **inceputul**.

-tema + 2 recurențe narative

Tema romanului este **problematica pământului**, opera oglindind viața satului ardelenesc de la **inceputul** secolului al XX-lea, prin prezentarea stratificării sociale, a problemei naționale, a relațiilor dintre țărănime și intelectualitate, a riturilor de trecere (nașterea, nunta și înmormântarea).

6 prima scenă narativă ilustrativă temei este scena horei.

În proza lui Belerianu apare, încă de la început, stratificarea socială, țăranii prezenți la hora de duminică fiind organizați în grupuri distincte: în centru, perechile tinere care joacă Someșana, urtoarele familiei; pe margine fetele care au rămas nepoțite; mai la o parte nevestele și băieții care își admiră ochii, iar, printre ei, copiii care alergă. Bărbații sunt de parte, năstăruți de jucători, în grupuri distincte. Intelectuali nativi (președintele Beling, tatăl înmormântatului, Maria Herdelea, Titu și Laura) apar alina după încheierea joului.

6 Astfel, scena horei ilustrează modul în care se întemeiază noile familii, totuși, în fond, la baza posesiunii materiale a părinților.

7 O altă scenă narativă reprezentativă temei romanului este războiul pământului (din capitoul „Războiul”). Scena ilustrează procesul

~~de război~~ pentru Jon primește pământurile lui Varile Brănuș legal.

Este prima vară și Jon, îmbrăcat în straie de război intră-a și de luni, merge prima oară să le vadă. În mijlocul delușei, Jon război pământul „cu voluptate” și câștigă „un fier rece, amestecat”.

În final, personajul își vede puterile hiperbolizate „Se vedea acum mare și puternic, ca un urias din lemn”. Astfel, scena războiului cuprinde toate aspectele esențiale societății rurale ardelenesti de la începutul secolului trecut, deprinzându-se atât obștea războiului pământului, cât și consecințele tragice ale acestuia.

- două elemente de compoziție: acțiune +

Un prim element de compoziție este constituit de acțiunea romanului. Povestea are la bază dorința unui tânăr război, dar bogat harnic, de a avea pământ. El reduce o fată bogată, pe care nu o iubește, ridicând pe totfel acțiunea - Urile Război - să permită căsătoria lor. Ion devine personaj complex, deoarece nu se limitează la doar la satisfacerea primei sale dorințe. Își dărește, cu aceeași înrădăcinare, satisfacerea planului iubirii, din nou o imposibilitate, deoarece Florica, prima sa iubire, este acum căsătorită cu George Bulbuc. În omorarea de a se împotrivi destinului, Ion încalcă legi nemuritoare. Protagonistul determină moartea Anei, care se găsea, conștientă că este îngelată, și a capetului său Petrușor, prin neglijență. În final, Ion este ucis de tatăl Floricăi, cu o răpă, unealtă strâns legată de motorul central al operei, iar pământurile ajung liberului. În plus, acțiunea textului este construită prin tehnica planurilor paralele: planul fărâmișării și cel al intelectualilor. Aceste planuri interferează, punând în evidență complexitatea conflictelor.

Un alt element de compoziție îl reprezintă conflictul, care stă la baza temei romanului. Se remarcă prezența unui conflict exterior între Ion și Urile Război, care nu vrea să-și dea fata unui „război”, ci unui „brădetan”. Conform unei înțelegeri vechi între familii, Ana ar fi trebuit să se căsătorească cu George Bulbuc.

În plan secundar, există mai multe conflicte: Ion - Simion Lungu, Ion - George Bulbuc și familia Hudeba - preotul Belciug. Se remarcă și un conflict interior, între „planul iubirii” și „planul pământului” trăit de protagonist, dar și un conflict simbolic, între voiața acțiunii și legile superioare ale pământului.

✓ Acest conflict se încheie în finalul romanului când, după ce se căsătorește cu Urile Război, își pierde pământurile prin furtul bisericii. Ion este omorât de George, aspect ce surprinde un alt conflict încheiat. Simetrie disonantă între Ion și George este marcată prin bătăie de la concubină, finalizată cu victoria lui Ion și

- confruntarea din final, când George iese a învingător, ~~po~~ punând în acest mod capăt tuturor conflictelor.

În planul intelectualității, se prefigurează un conflict exterior între preot și învățător, generat de opiniile diferite cu privire la acțiunile lui Ion. În plus, faptul că învățătorul ~~în~~ construiește casa pe un teren al bisericii, pe care preotul refuză să i-l treacă legal în acte, nu face decât să amplifice dimensiunile celor doi. Conflictul se încheie abia în finalul romanului, ~~când~~ după moartea lui Ion, însoțită de familia învățătorului Hurdile este surprinsă ~~ca~~ plecând din sat, fapt ce justifică decizia preotului de a refuza politician să-i ~~legalizeze~~ treacă legal pământul și casa.

+ (Conflictul Ion - Amc)